

Python: Wzorce projektowe

Część 2

Jerzy Grynczewski

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?
- ❖ Klasyfikacja wzorców projektowych.

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?
- ❖ Klasyfikacja wzorców projektowych.
- ❖ Zasady programowania obiektowego (SOLID)

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?
- ❖ Klasyfikacja wzorców projektowych.
- ❖ Zasady programowania obiektowego (SOLID)
- ❖ Interfejsy w Pythonie

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?
- ❖ Klasyfikacja wzorców projektowych.
- ❖ Zasady programowania obiektowego (SOLID)
- ❖ Interfejsy w Pythonie
- ❖ Wzorzec - Strategia

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?
- ❖ Klasyfikacja wzorców projektowych.
- ❖ Zasady programowania obiektowego (SOLID)
- ❖ Interfejsy w Pythonie
- ❖ Wzorzec – Strategia
- ❖ Wzorzec – Iterator

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?
- ❖ Klasyfikacja wzorców projektowych.
- ❖ Zasady programowania obiektowego (SOLID)
- ❖ Interfejsy w Pythonie
- ❖ Wzorzec – Strategia
- ❖ Wzorzec – Iterator

Dodatkowo mówiliśmy o:

- ❖ Protokołach

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?
- ❖ Klasyfikacja wzorców projektowych.
- ❖ Zasady programowania obiektowego (SOLID)
- ❖ Interfejsy w Pythonie
- ❖ Wzorzec – Strategia
- ❖ Wzorzec – Iterator

Dodatkowo mówiliśmy o:

- ❖ Protokołach
- ❖ Enkapsulacji i property

Co zrobiliśmy wczoraj

- ❖ Co to są wzorce projektowe ?
- ❖ Czemu ich potrzebujemy ?
- ❖ Klasifikacja wzorców projektowych.
- ❖ Zasady programowania obiektowego (SOLID)
- ❖ Interfejsy w Pythonie
- ❖ Wzorzec – Strategia
- ❖ Wzorzec – Iterator

Dodatkowo mówiliśmy o:

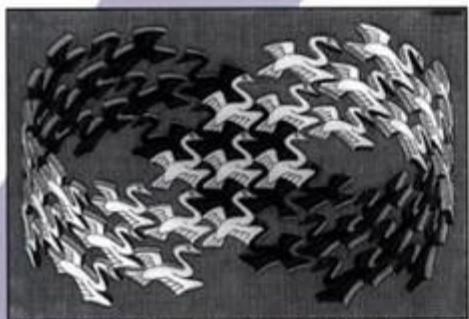
- ❖ Protokołach
- ❖ Enkapsulacji i property
- ❖ Diagramie UML

Wzorce projektowe dają nam pewność, że wyniki naszej pracy są spójne, niezawodne i zrozumiałe.

Design Patterns

Elements of Reusable
Object-Oriented Software

Erich Gamma
Richard Helm
Ralph Johnson
John Vlissides

Cover art © 1994 M.C. Escher / Cordon Art - Baarn - Holland. All rights reserved.

Foreword by Grady Booch

ADDISON-WESLEY PROFESSIONAL COMPUTING SERIES

Pierwszy raz opublikowana w 1995

Gamma, Helm, Johnson, Vlissides – Gang of Four

Pierwsza kompletna publikacja dotycząca wzorców projektowych.

Do tej pory pozostaje niepodważalnym autorytetem.

Podstawowa klasyfikacja wzorców projektowych

Kreacyjne

Tworzenie obiektów

Strukturalne

Kompozycja obiektów

Behawioralne (Czynnościowe)

Interakcja pomiędzy obiektami i
odpowiedzialność

Alternatywna klasyfikacja wzorców projektowych

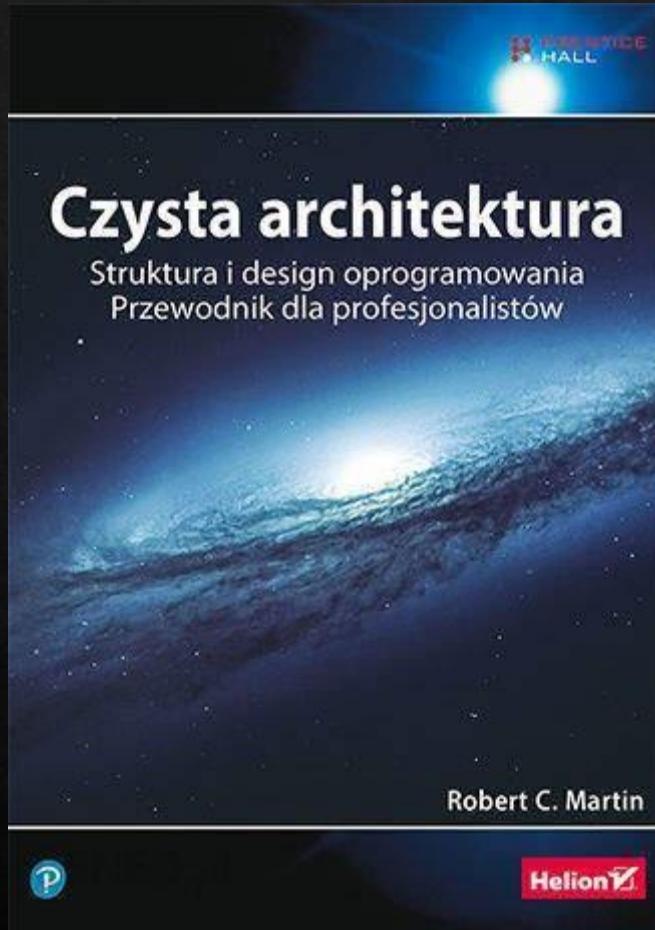
Klasowe

Opisujące statyczne związki
pomiędzy klasami

Obiektowe

Opisujące dynamiczne związki
pomiędzy obiektami

SOLID Principles of Object Oriented Design

Robert C. Martin (wujek Bob)

S – Single Responsibility Principle

Każdy moduł powinien mieć jedną i tylko jedną przyczynę zmiany.

Klasa powinna mieć tylko jedną odpowiedzialność, czyli albo gotowanie, albo zmywanie, ale nigdy to i to.

O - Open Close Principle

Element oprogramowania powinien być otwarty na rozbudowę, a zamknięty na modyfikacje.

Klasa powinna być otwarta na rozbudowę (przeważnie poprzez zastosowanie dziedziczenia), ale zamknięta na modyfikacje.

L – Liskov Substitution Principle

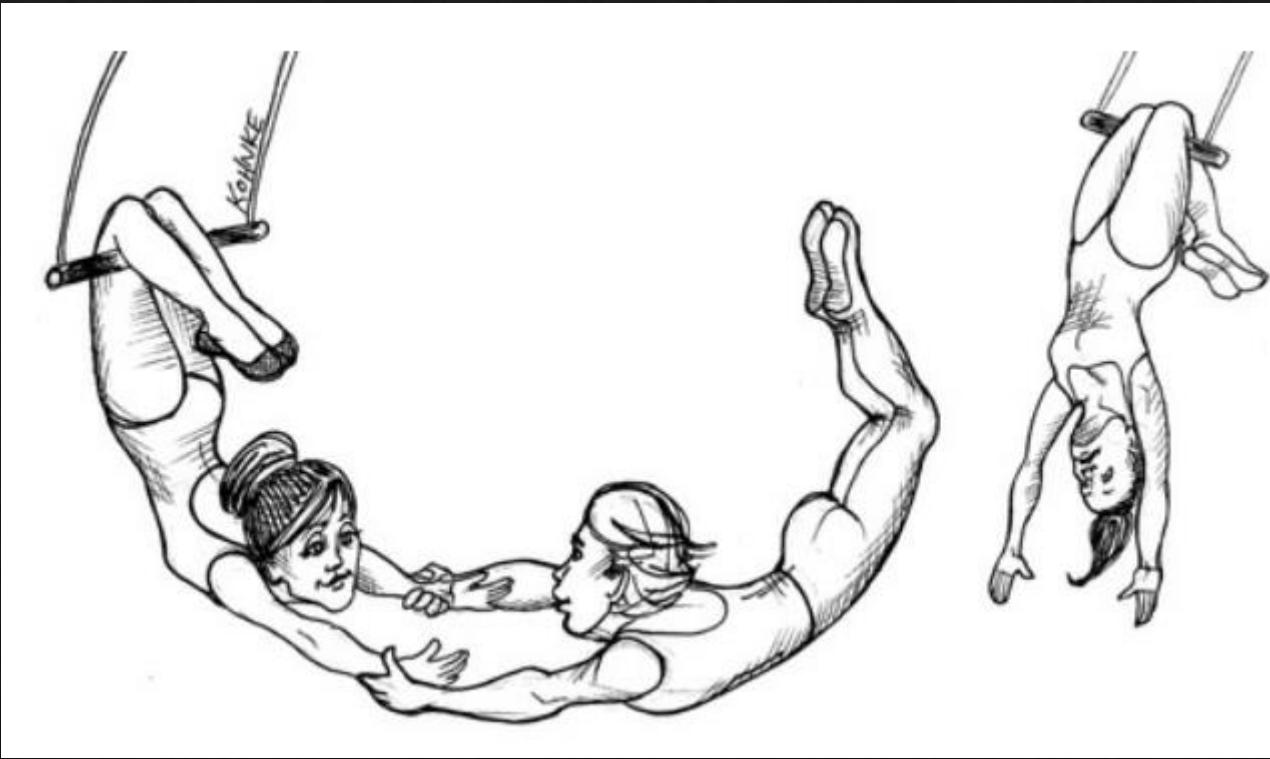
Podklasy powinny być w stanie zastąpić swoich rodziców bez wywoływania błędu w programie.

I – Interface Segregation Principle

Wiele różnych interfejsów jest lepsze niż jeden interfejs typu do-it-all

D – Dependency Inversion Principle

Powinniśmy programować za pomocą abstrakcji, nie implementacji. Implementacje mogą się zmieniać, abstrakcje nie powinny

SOLID Principles of Object Oriented Design

S

Reguła jednej odpowiedzialności

SRP (Single Responsibility Principle)

O

Reguła otwarte-zamknięte

OCP (Open-Close Principle)

L

Zasada podstawień Barbary Liskov

LSP (Liskov Substitution Principle)

I

Zasada rozdzielenia interfejsów

ISP (Interface Segregation Principle)

D

Zasada odwrócenia zależności

DIP (Dependency Inversion Principle)

Interfejsy w Pythonie

I w SOLID

Wsparcie w Java,
C#, Visual Basic
dla definicji
interfejsu

Wsparcie w C++
za pomocą klas
abstrakcyjnych

Domyślnie brak
wsparcia w
Pythonie

Wprowadzone
przez PEP 3119
za pomocą klas
abstrakcyjnych

Pierwszy raz
pojawiły się w
Pythonie 2.6 i 3

Definiowanie abstrakcyjnych klas bazowych

Moduł abc

```
import abc
```

Klasa abstrakcyjna

```
class MyABC(metaclass=abc.ABCMeta):  
    """Abstract Base Class Definition"""
```

Metoda
abstrakcyjna

```
@abc.abstractmethod  
def do_something(self, value):  
    """Required method"""
```

Property
abstrakcyjne

```
@property  
@abc.abstractmethod  
def some_property(self):  
    """Required property"""
```

Implementacja konkretnej klasy

Dziedziczy z ABC

```
class MyClass(MyABC):  
    """Implementation of MyABC"""
```

Standardowy konstruktor

```
def __init__(self, value=None):  
    self._my_prop = value
```

Implementacja abstrakcyjnej metody

```
def do_something(self, value):  
    """Implementation of abstract method"""  
    self._myprop *= 2+value
```

Implementacja abstrakcyjnego property

```
@property  
def some_property(self):  
    """Implementation of abstract property"""  
    return self._myprop
```

A co jeżeli nie zaimplementujemy abstrakcyjnej metody ?

TypeError: Can't instantiate abstract class BadClass with abstract methods
do_something, some_property

Wzorce projektowe

Wzorce projektowe

List of Design Patterns - 23

- Creational Patterns
  - Singleton
  - Abstract Factory
  - Builder
  - Factory Method
  - Prototype
- Structural Patterns
  - Adapter
  - Bridge
  - Composite
  - Decorator
  - Façade
  - Flyweight
  - Proxy
- Behavioral Patterns
  - Chain of Responsibility
  - Command
  - Interpreter
  - Iterator
  - Mediator
  - Memento
  - Observer
  - State
  - Strategy
  - Template Method
  - Visitor

1. Strategia (Strategy)

Complexity: ★★★

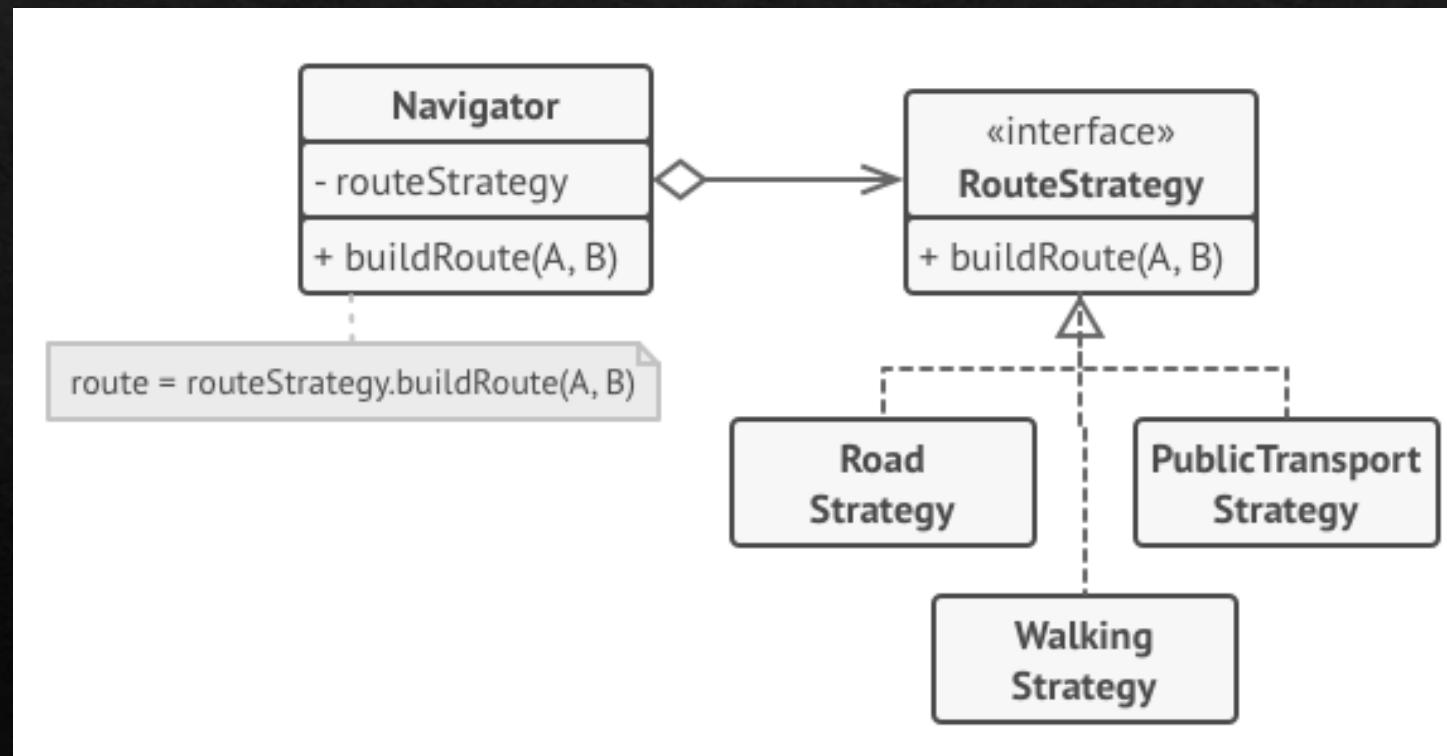
Popularity: ★★★★

Czynnościowy wzorzec projektowy, który zamienia zbiór czynności (rodzinę wymiennych algorytmów) w obiekty i czynni je zmiennymi wewnętrznymi korzystającego z nich obiektu.

1. Strategia (Strategy)

Rozwiązanie:

Strategia definiuje rodzinę algorytmów (tutaj wytyczania trasy), kapsułkuje każdy z nich w oddzielnej klasie i zapewnienie wymienność powstałych obiektów poprzez zastosowanie interfejsu.

1. Strategia (Strategy)

Przykład praktyczny - Kalkulator kosztów przesyłki

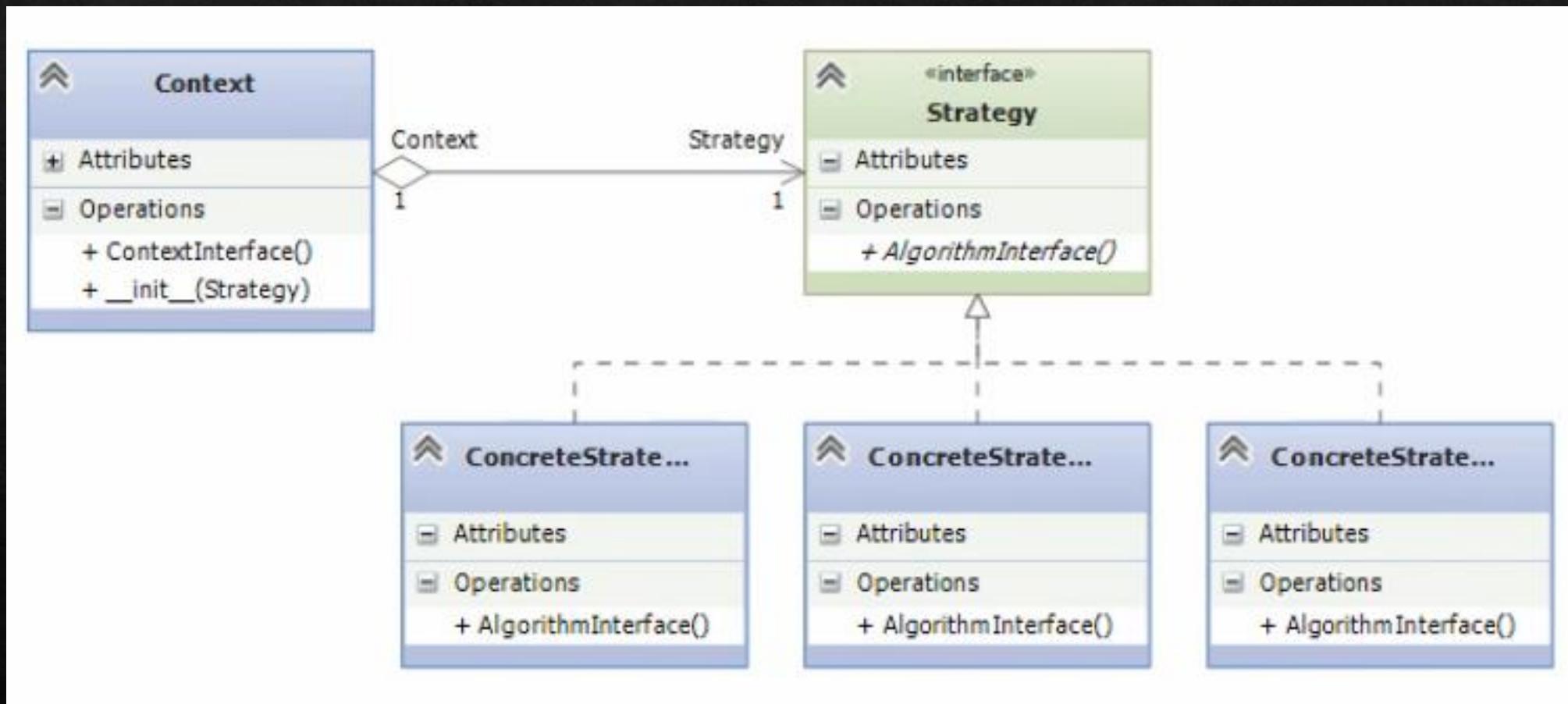
Specyfikacja.

Musi uwzględniać:

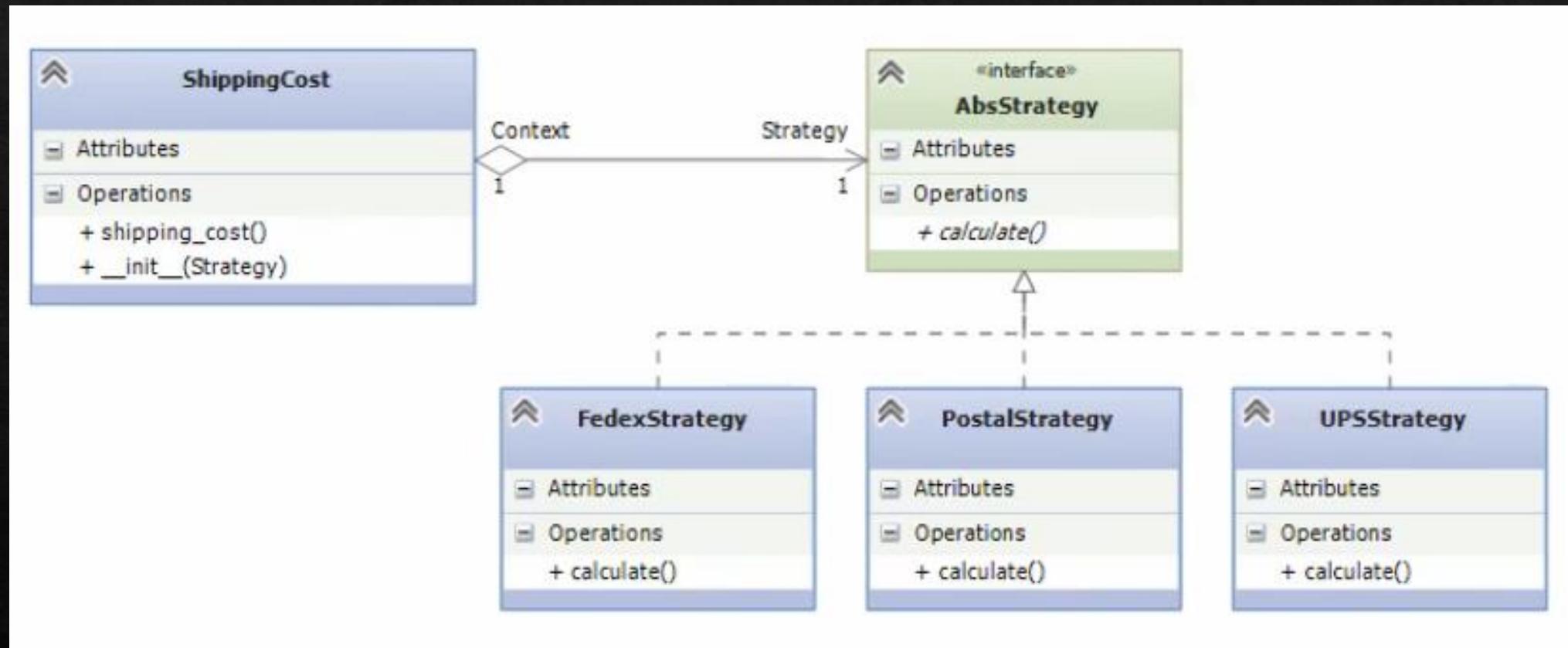
- Federal Express (FedEx)
- UPS
- Poczta Polska

Powinien zapewniać łatwą rozbudowę o nowe firmy kurierskie.

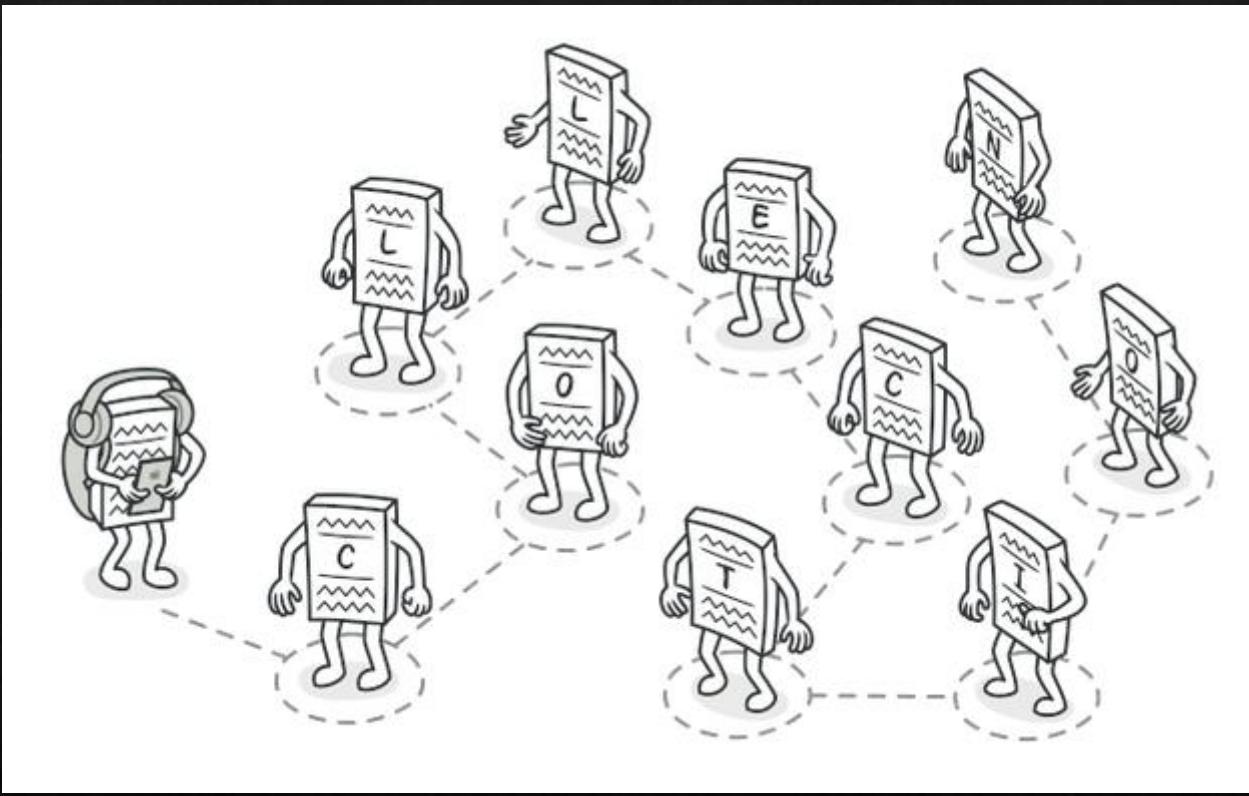
Struktura wzorca Strategia (Strategy)

Struktura wzorca Strategia (Strategy)

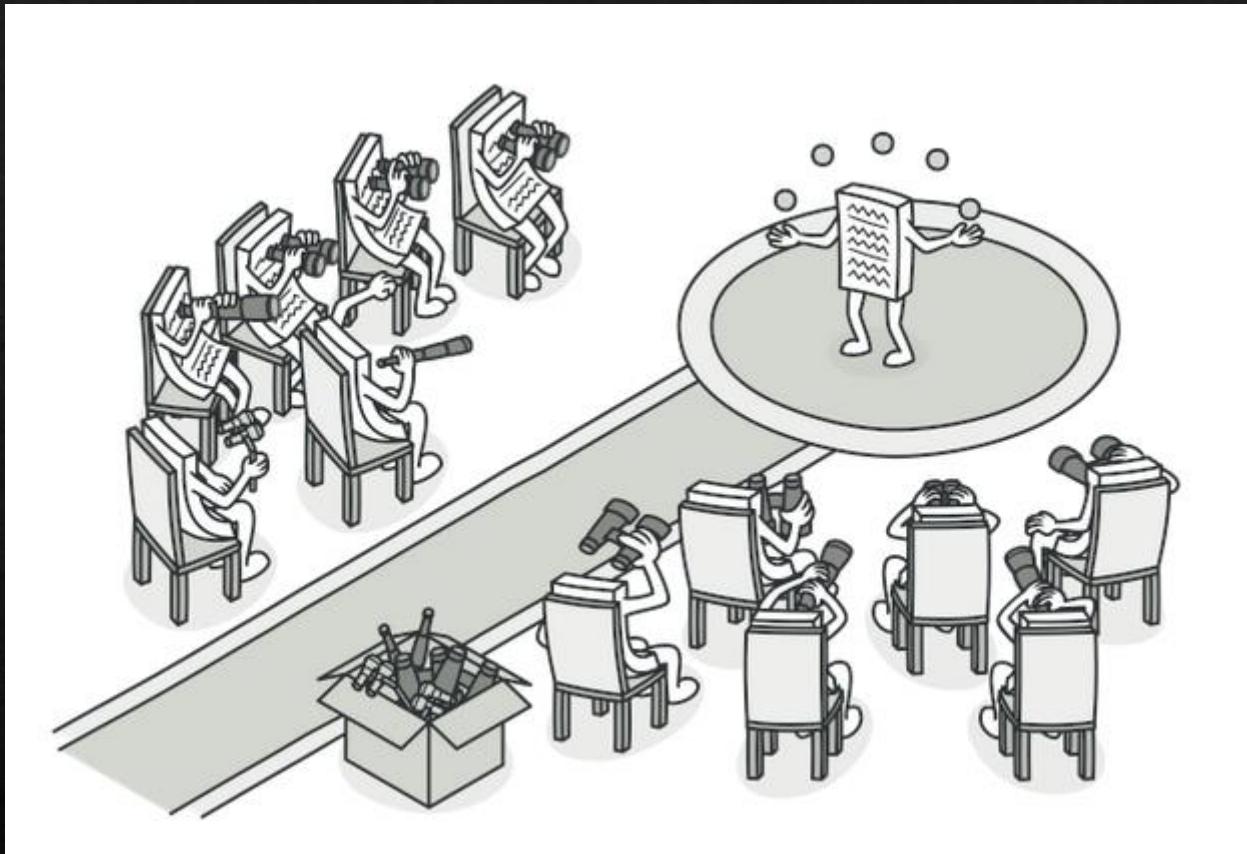

2. Iterator

Czynnościowy wzorzec projektowy, który pozwala na iterowanie po kolekcji bez konieczności eksponowania jej reprezentacji (lista, stos, drzewo, etc.)

3. Obserwator (Observer pattern aka Dependents pattern, Publish-Subscribe pattern)

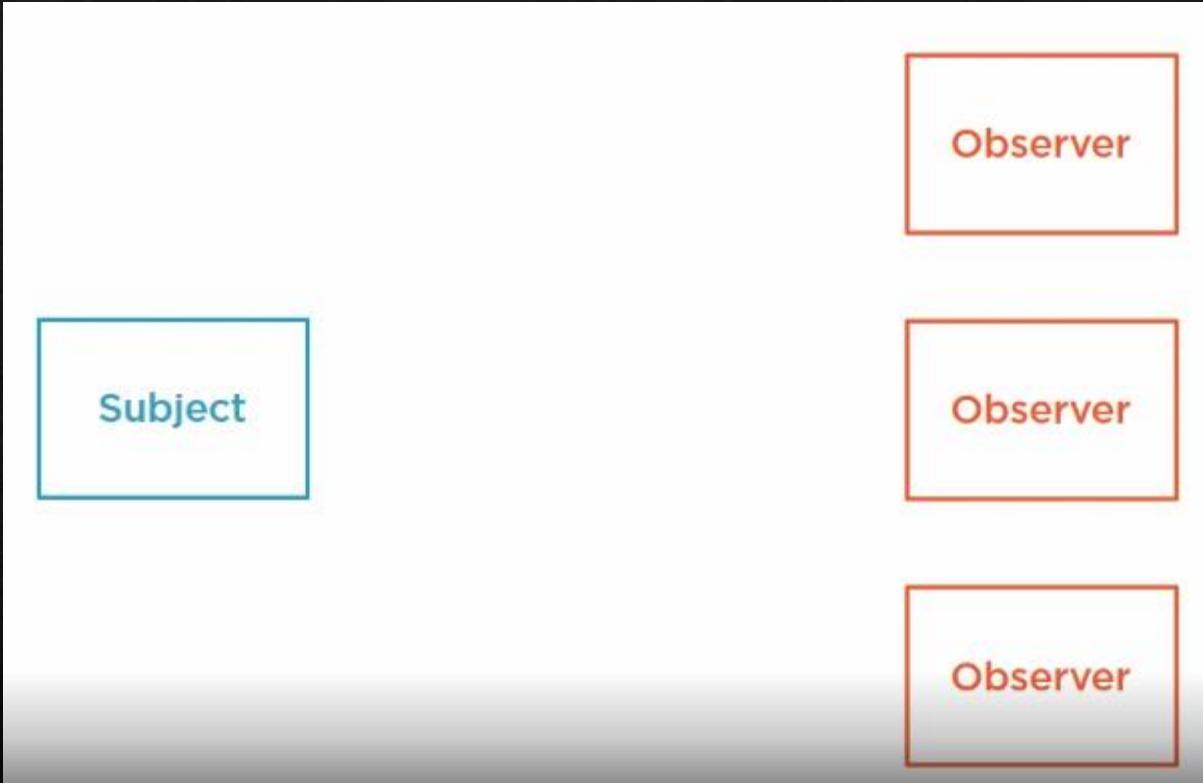

Czynnościowy wzorzec projektowy używany do powiadamiania zainteresowane obiekty o zmianie stanu pewnego innego obiektu

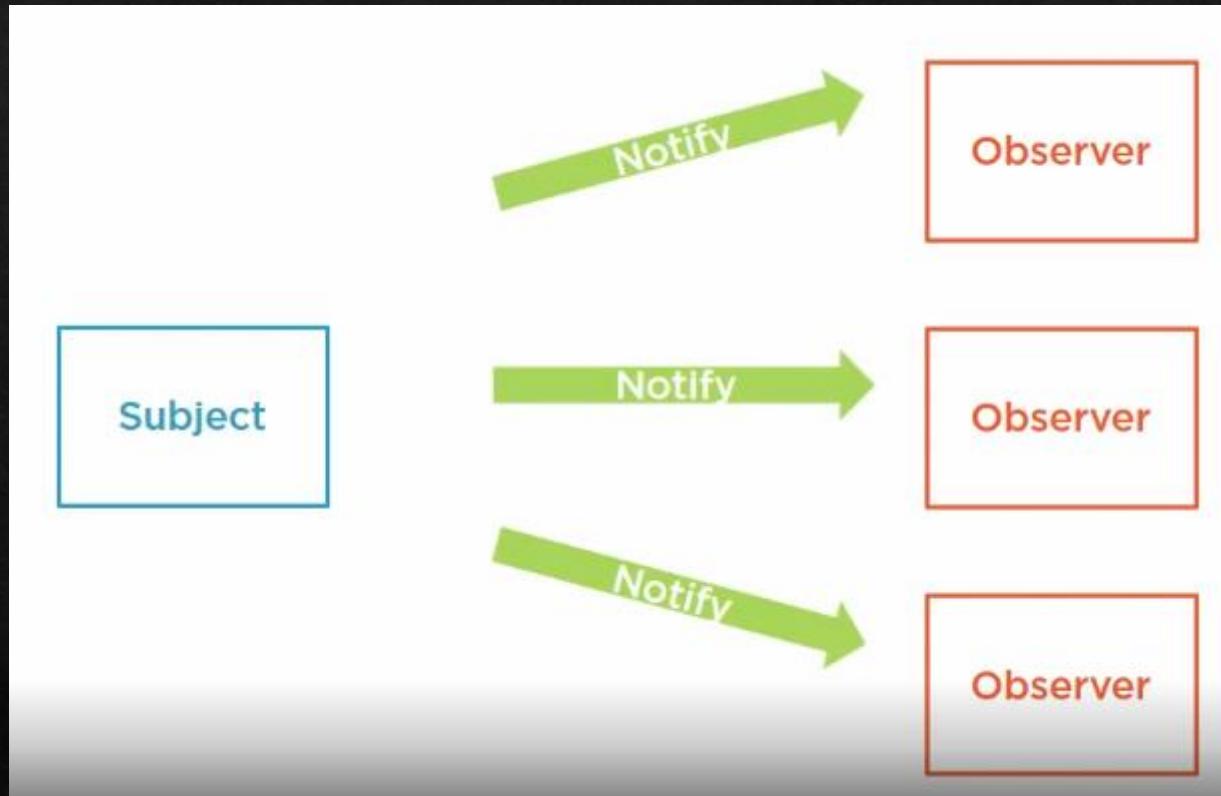
Obserwator

Subject

Obserwator

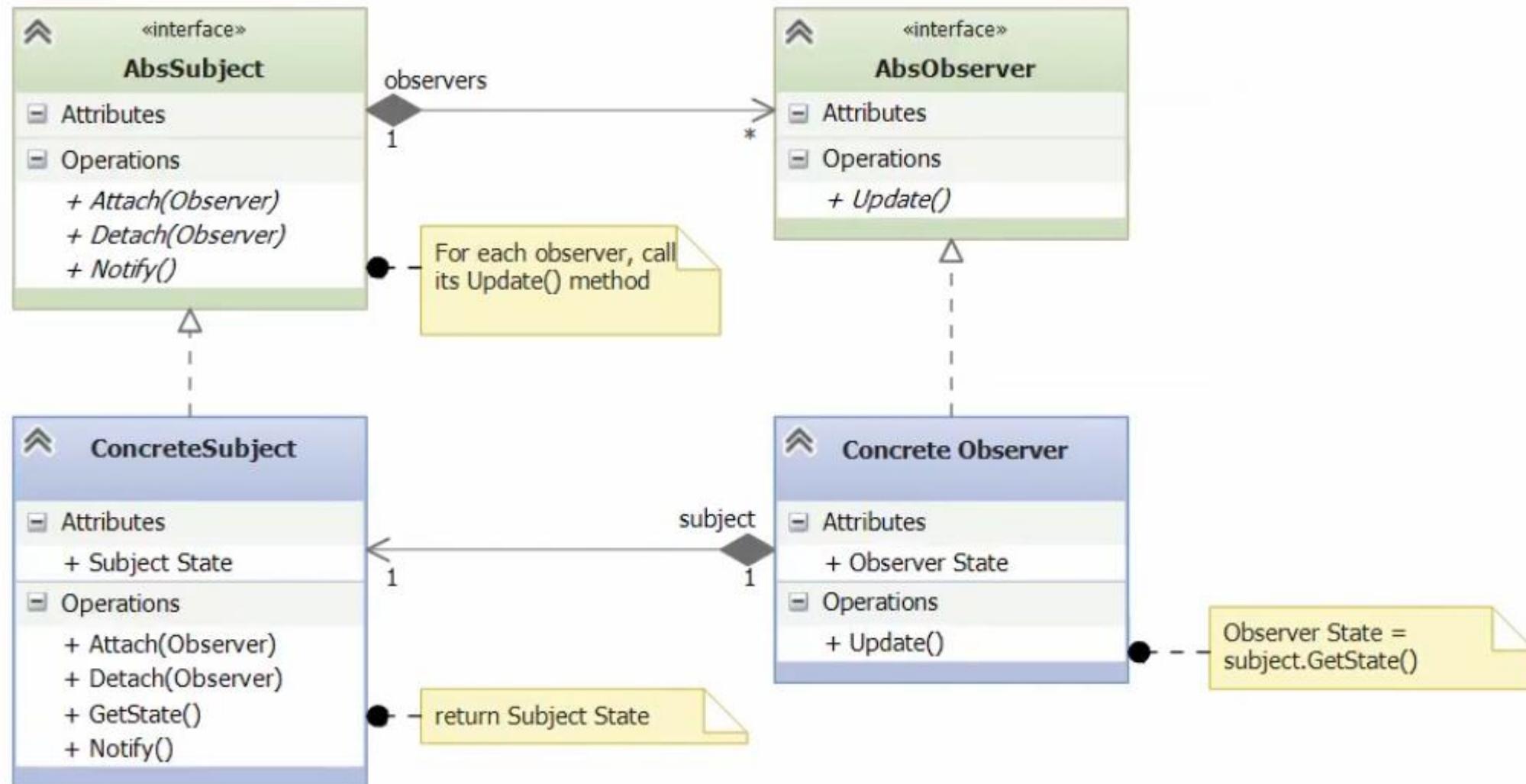
Obserwator

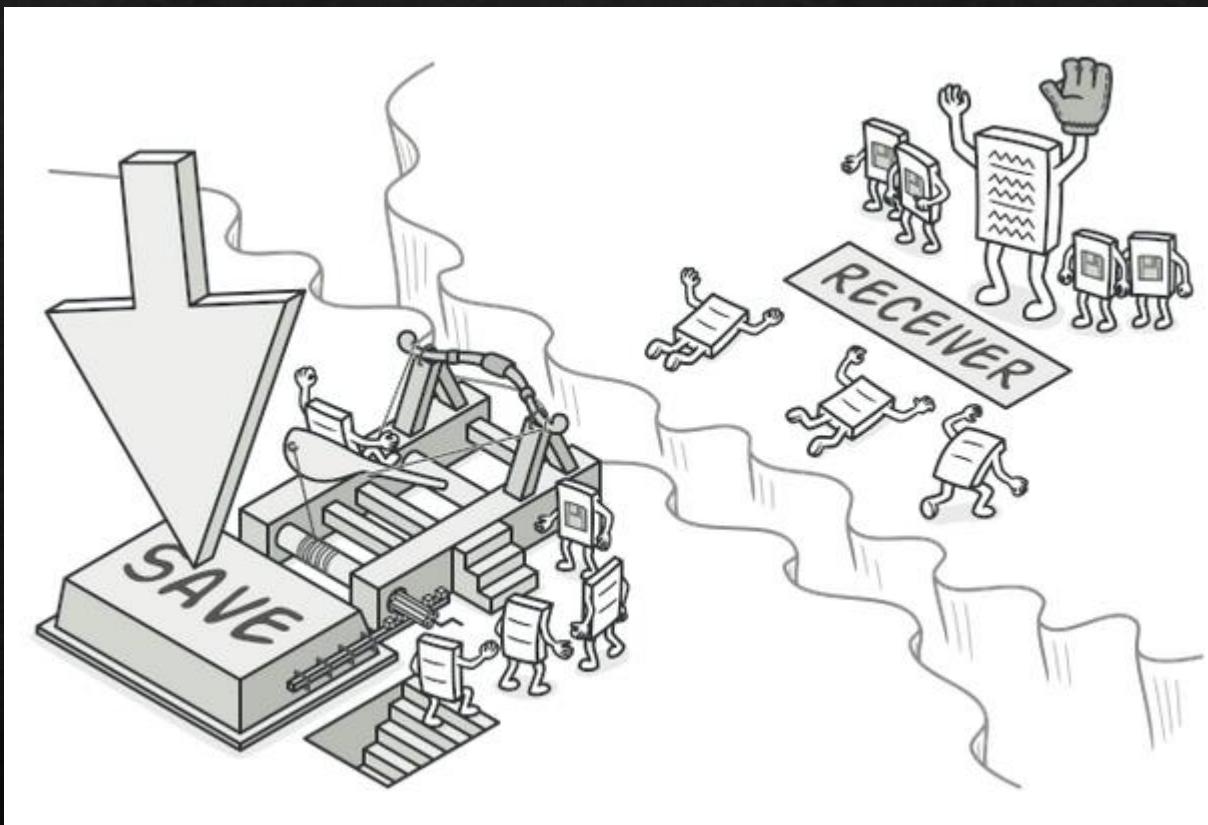
Obserwator

Obserwator

4. Polecenie (Command)

Czynnościowy wzorzec projektowy, traktujący żądanie wykonania określonej czynności jako obiekt, dzięki czemu mogą być one parametryzowane w zależności od rodzaju odbiorcy, a także umieszczane w kolejkach i dziennikach.

1. Polecenie (Command)

Napotkane problemy

Złamanie reguły pojedynczej odpowiedzialności (S)

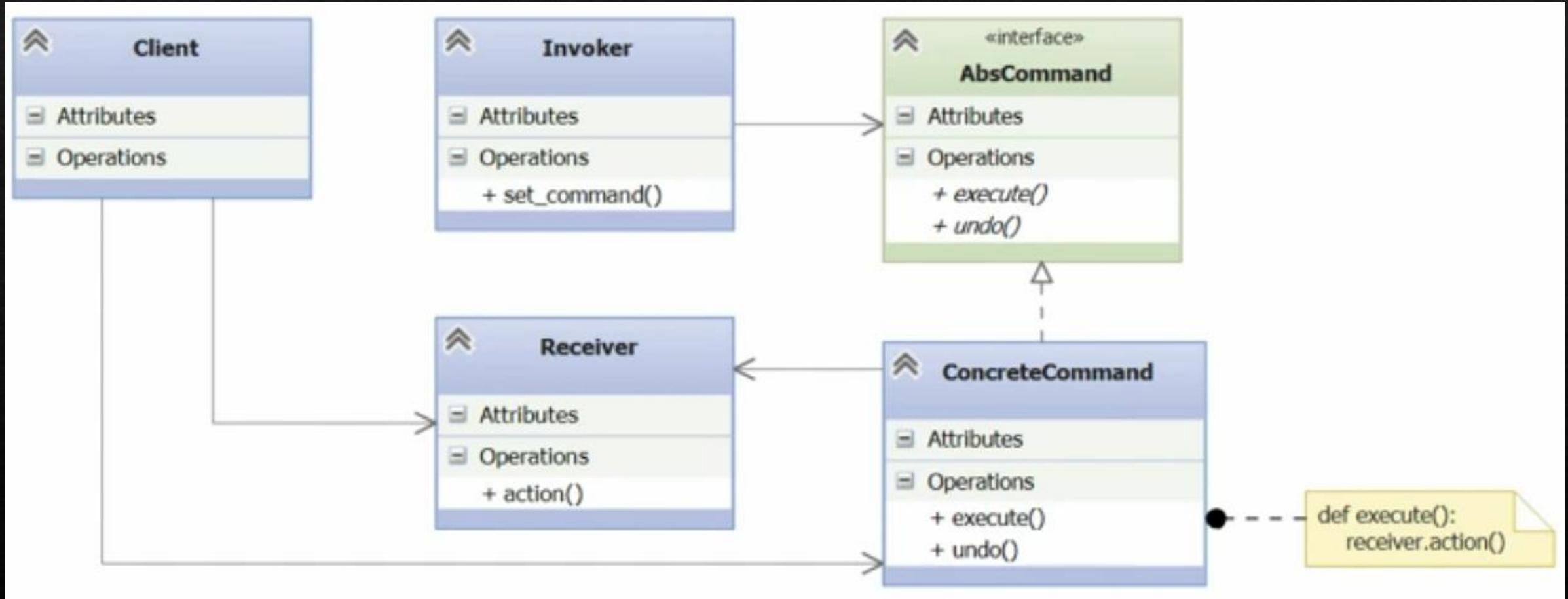
Złamanie reguły otwarte/zamknięte (O)

Złamanie reguły odwróconych zależności (D)

Długa lista if/elif/else

Naprawmy je

Polecenie

1. Polecenie (Command)

Co zyskaliśmy

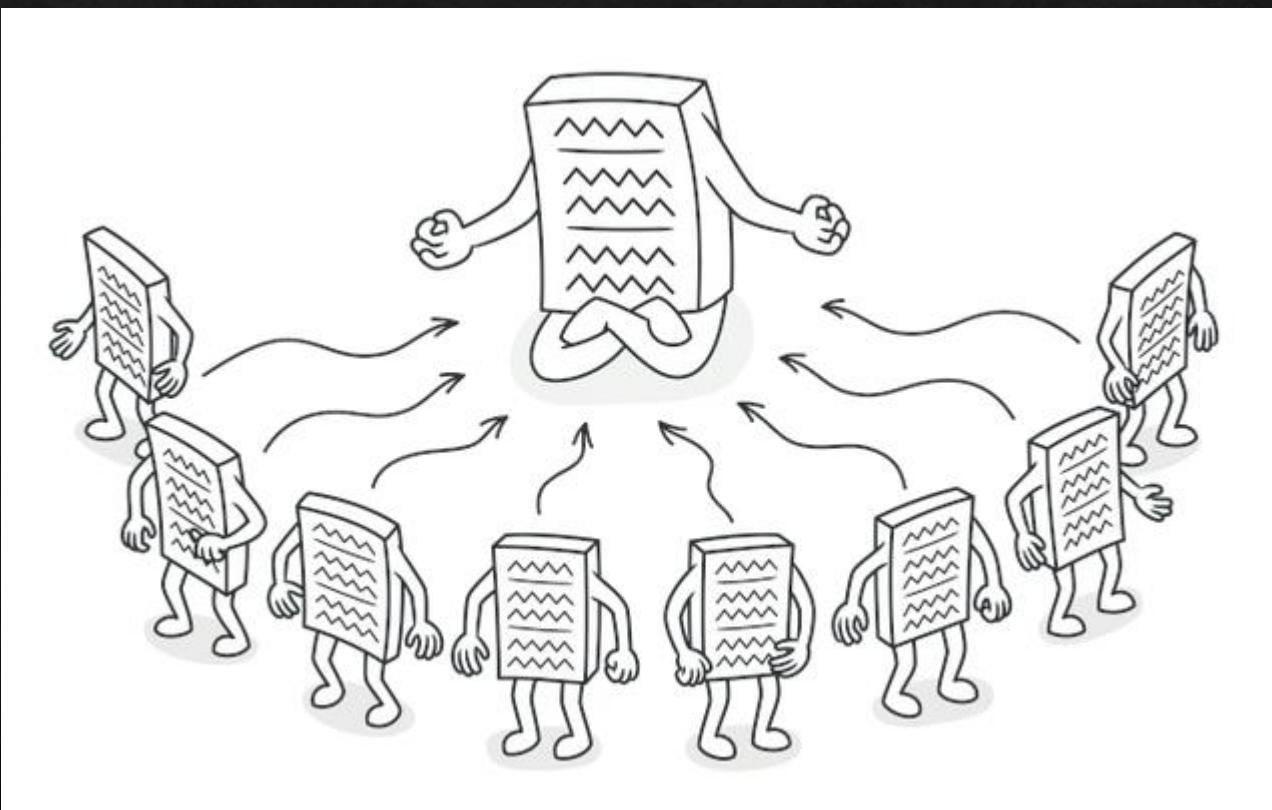
Enkapsulacje (separacje logiki polecenia od klienta)

Łatwość rozbudowy (validation, undo)

SOLID

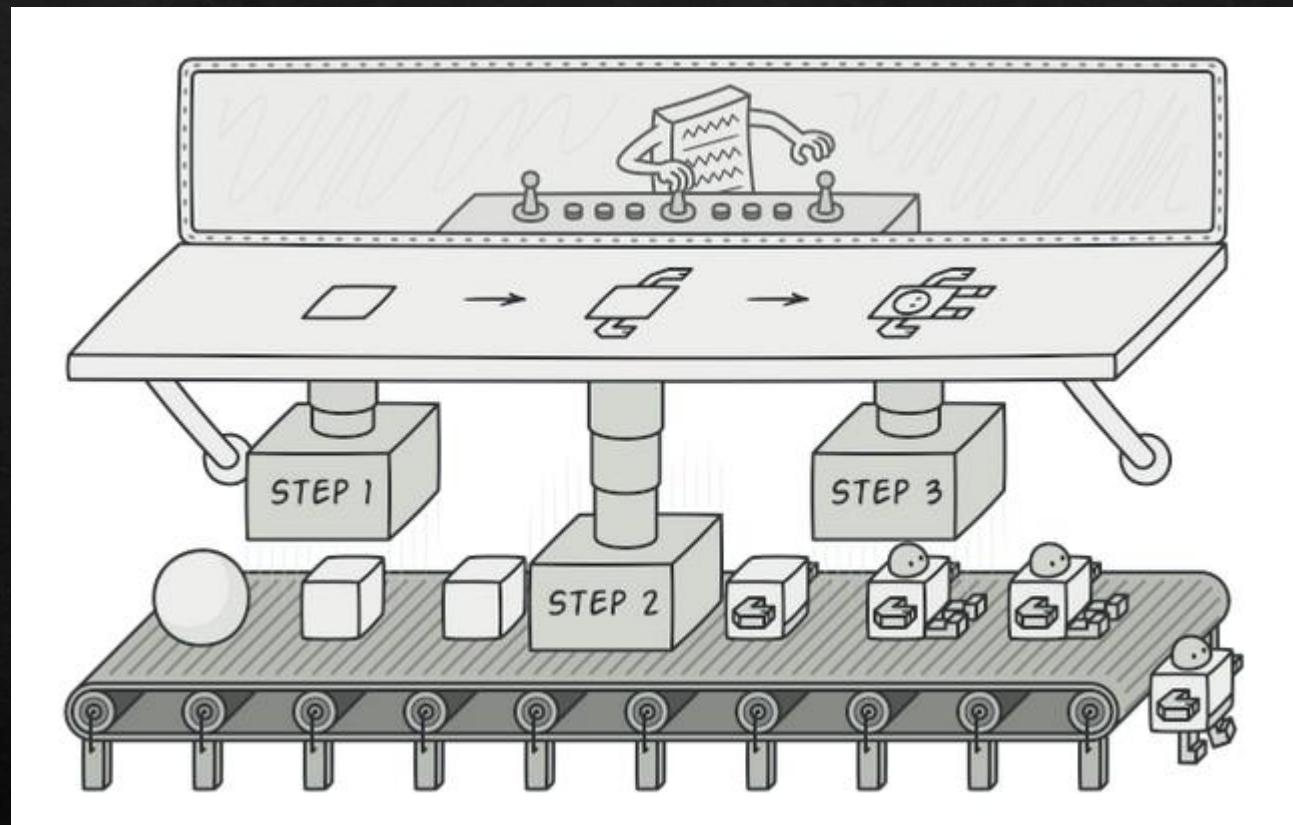
Pozbyliśmy się długiej listy if/elif/else

5. Singleton

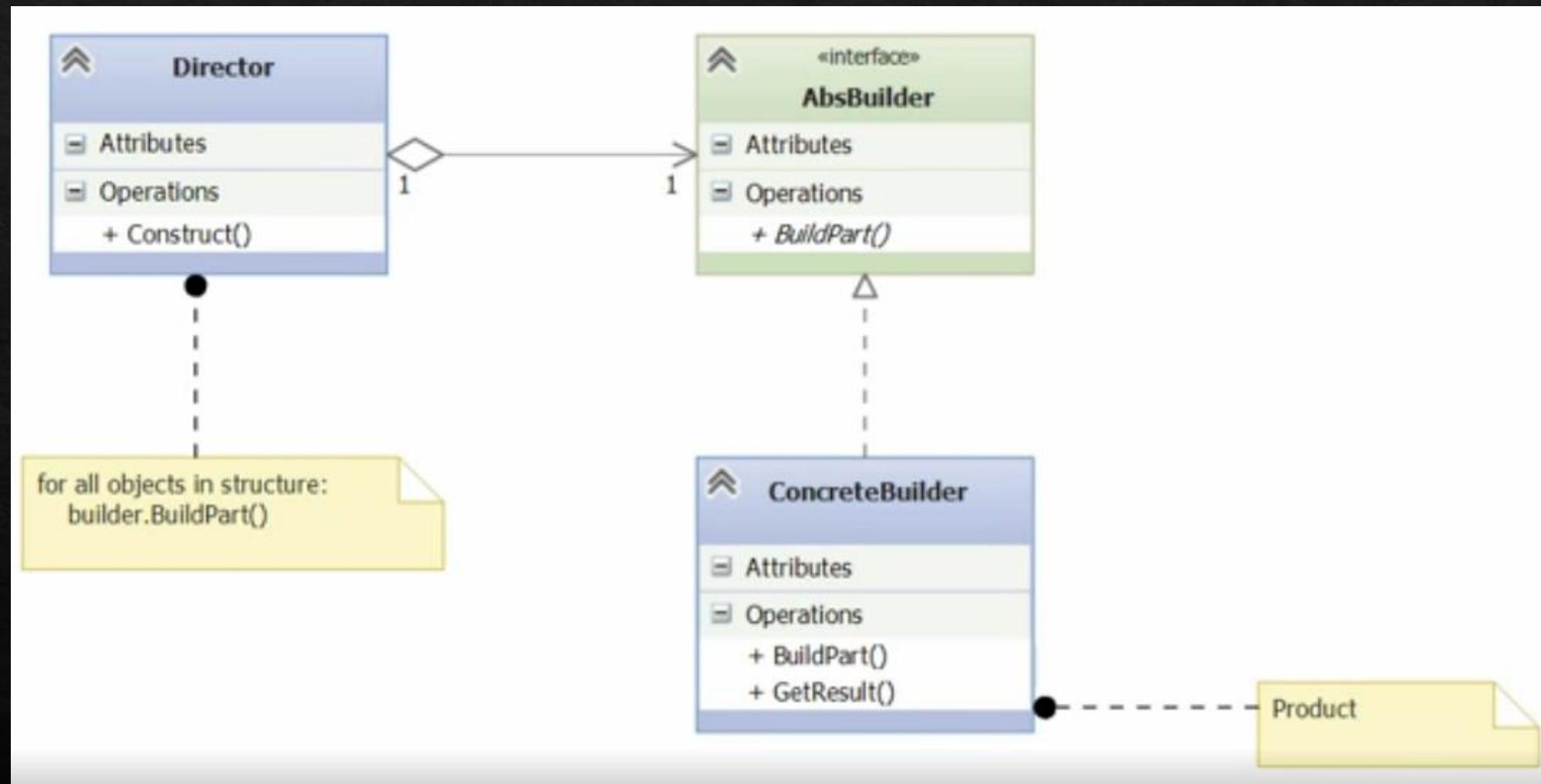
Kreacyjny wzorzec projektowy, którego celem jest ograniczenie możliwości tworzenia obiektów danej klasy do jednej instancji oraz zapewnienie globalnego dostępu do stworzonego obiektu

6. Budowniczy (Builder)

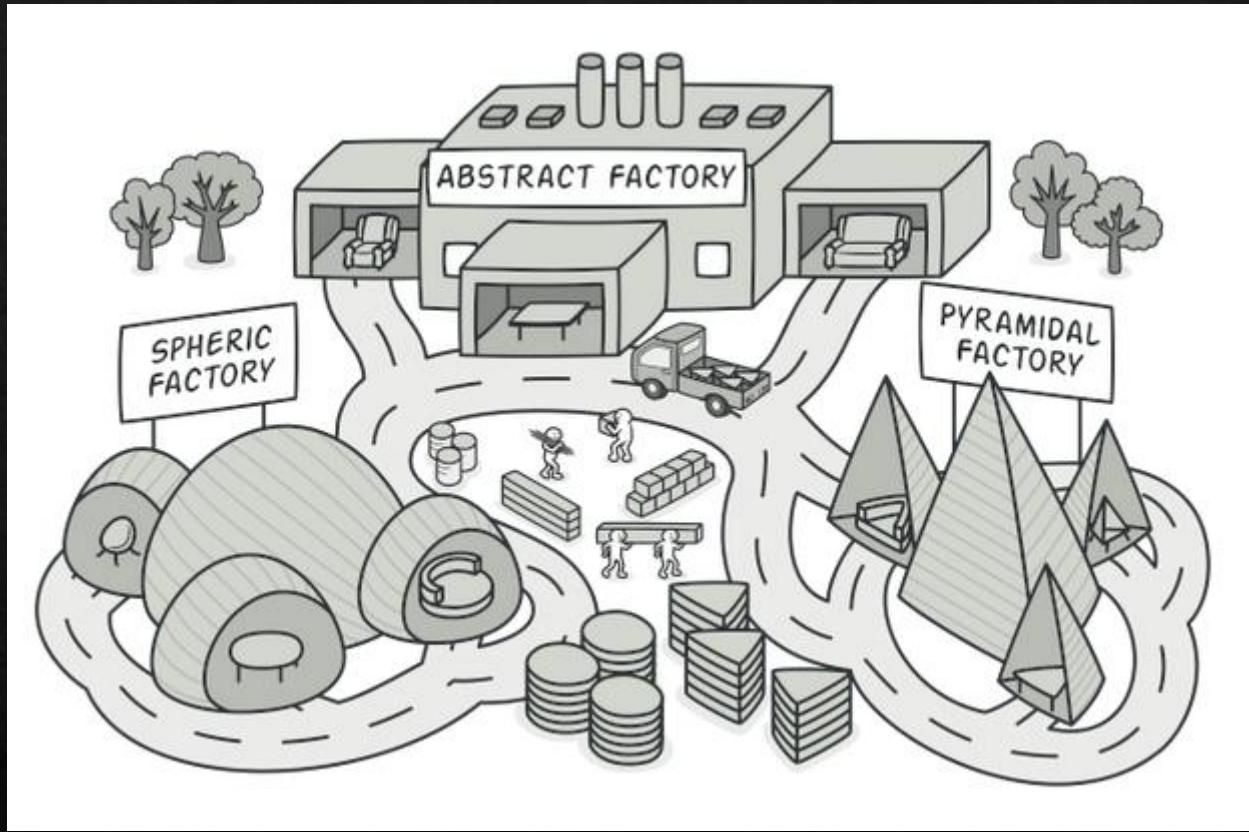

Kreacyjny wzorzec projektowy, którego celem jest rozdzielenie sposobu tworzenia obiektów od ich reprezentacji.

Struktura wzorca Budowniczy (Builder)

7. Abstrakcyjna fabryka (Abstract Factory)

Kreacyjny wzorzec projektowy, którego celem jest dostarczenie interfejsu do tworzenia różnych obiektów jednego typu (tej samej rodziny) bez specyfikowania ich konkretnych klas.